

Συλλυπητήριο μήνυμα για την εκδημία του καθηγητή Χρήστου Γιανναρά

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με θλίψη πληροφορήθηκε την κοίμηση του πανεπιστημιακού δασκάλου και συγγραφέα Χρήστου Γιανναρά (1935-2024). Η ορθόδοξη θεολογία όπου γης θρηνεί έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της και ταυτόχρονα εκφράζει την ευγνωμοσύνη της απέναντί του για την πελώρια σε όγκο και κυρίως σε ποιότητα συγγραφική και πνευματική παρακαταθήκη του. Ίσως ο πιο επιδραστικός και γόνιμος εκφραστής της θεολογικής γενιάς του '60, κόμισε ένα νέο πνεύμα στα θεολογικά γράμματα, χάρη στη βαθύτητα και την τόλμη της σκέψης του, την ειλικρίνεια των προβληματισμών του και την απaráμιλλη σε κάλλος και εκφραστική δεινότητα γλώσσα του, που συνδύαζε ισόποσα ακρίβεια, διαύγεια και ποιητικότητα.

Η ειδολογική ποικιλία των γραπτών του -μονογραφίες, μελέτες, άρθρα, επιφυλλίδες, λογοτεχνία- και το θεματολογικό τους εύρος -θεολογία, φιλοσοφία, κοινωνιολογία, πολιτική, πολιτισμός, παιδεία, εκπαίδευση, αισθητική- που δεν έπαυσε να παράγει με αμείωτη φιλοπονία μέχρι το βιολογικό του τέλος, επιμαρτυρούν τη θαυμαστή ευρυχωρία των ενδιαφερόντων του, την δύναμη της σκέψης και τη αμείωτη έγνοια του για κάθε πτυχή της ζωής και, κυρίως, για το αξιακό της αντίκρισμα.

Ο Χρήστος Γιανναράς ήταν βαθύς γνώστης της αρχαιοελληνικής φιλοσοφίας και της βιβλικής και πατερικής κληρονομιάς. Υπήρξε δε πρωτοπόρος στον σοβαρό, απροκατάληπτο, ρωμαλέο αλλά και κριτικό διάλογο του που άνοιξε για λογαριασμό της ορθόδοξης θεολογίας με τα σύγχρονα θεολογικά ρεύματα της δυτικής θεολογίας, με τους ογκόλιθους της νεότερης και σύγχρονης φιλοσοφικής σκέψης, όπως τον Νίτσε και τον Χάιντεγκερ, αλλά και με τα ερωτήματα που έθεσαν οι ραγδαίες εξελίξεις στον χώρο των φυσικών επιστημών τον περασμένο αιώνα.

Ως θεολόγος ο Γιανναράς έδειξε έμπρακτα ότι η θεολογία (οφείλει να) είναι και (να) λειτουργεί ως η γρηγορούσα συνείδηση της Εκκλησίας. Ανακρίνοντας και θέτοντας ερωτήματα γύρω από την αυθεντικότητα του εκκλησιαστικού ήθους που κινδυνεύει και εκτραπεί σε συνήθεια, φορμαλισμό ή ηθικισμό· γύρω από την εκκλησιαστική διακονία που απειλείται μονίμως από τον πειρασμό μιας εξουσιαστικής αυτοαναφορικότητας, γύρω από την ίδια την πίστη όταν αντί για διαρκές άθλημα ελευθερίας εκτρέπεται σε τυφλή παραδοχή, μαγεία ή ακόμη και σε δόγμα, αδειανό από εμπειρικό περιεχόμενο.

Το Τμήμα Θεολογίας εκφράζει ειλικρινή συλλυπητήρια και άνωθεν παρηγορία στους οικείους του Χρήστου Γιανναρά. Εύχεται δε το έργο του εκλιπόντος και το πνευματικό του παράδειγμα -παράδειγμα ισόβιας αφοσίωσης στην αναζήτηση της αυθεντικής μαρτυρίας και ζωής- να συνεχίσει να εμπνέει τις τωρινές και τις επερχόμενες γενιές θεολόγων και πιστών.

Εκ μέρους του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ, ο Πρόεδρος
Καθηγητής Νικόλαος Χ. Μαγγιώρος